

naar man nu spørger, tror Du da, at det bliver bedre, naar vi faae en mere vid og udstrakt Valgret, svarer jeg dertil, at den udstrakte Valgret vilde gjøre, at man fik en mere human Behandling af Fattig søgerne, og her er et Punkt, hvor det kunde være, at Interesserne — om jeg end skal indrømme, at i dybeste Forstand have de høist Befattede og de lavere Befattede samme Interesse, thi jeg tror ikke, at de høist Befattede staa sig ved en uheldig Behandling af disse Sager, — at Interesserne, Sagen set paa Overfladen, ikke falde sammen. Der kan jo nemlig være Tilfælde, hvor det er nyttigt, at der gjøres store Udgifter strax, navnlig til en bedre Opdragelse af Fattigens Børn og overhovedet til et mere vel ordnet Fattigvæsen, hvorved man gjør Sit til at støtte den værdige Trang — saadanne Udgifter skulle nok betale sig siden — og jeg er overbevist om, at de, der staa Sagen nærmest i saa Henseende ville, som jo altid den bedst føler, hvor Skoen trykker, der har den paa, naar de komme med som Velgere, kunne virke for en mere human Bestyrelse af Fattigvæsenet i flere Retninger. Her er altsaa et Punkt, hvor Interesserne efter min Mening paa Overfladen ikke falde sammen; men jeg indrømmer som sagt, at de falde sammen i dybeste Forstand; thi jeg tror ikke, at de store Udgifter, der gjøres i Dieblirket, ville være spildte, tværtimod vilde de bidrage til at skaffe baade større Selvstændighed og større Dydighed hos Befolkningen. Desuden vide vi jo, at i Kommunallovens § 26 fremhæves udtrykkelig, at Kommunen kan yde Bidrag til de Fattigens Kasse, private Syge- og Albedomsforsørgelseskasser, Begravelsefselskaber o. desl. Netop til at der kan blive gjort Noget i disse Retninger, der alle ere af en mere eller mindre human Natur, tror jeg, at den almindelige Valgret vilde være en god Spore; i alt Fald vil den medføre, at Misforholdene med, at der ikke bliver gjort Noget, svinder bort i en ikke ringe Grad. Jeg kan heller ikke Andet end indrømme, at en Udvidelse af Valgretten vil være i god Overensstemmelse med Grundloven af 5te Juni 1849, og jeg vil endog gjentage den Sætning, at Grundloven af 1849 er Folkets moralske Ret; men er det Tilfældet, saa bør Lovgivningen ogsaa gaa i den Retning, og det er klart nok, at det er det, de ærede Forslagsstillere have haft for Øie ved Indbringelsen af Forslaget. Altsaa, foruden den almen menneskelige og borgerlige Interesse, som jeg allerede har sagt, at jeg tror, det vil have, at der bliver givet en mere udvidet Valgret, vil det ogsaa i politisk Henseende have sin Interesse. Man siger nok, at de Høistbefattede — dertil kom den ærede Indenrigsminister atter og atter tilbage — ogsaa bør have den høieste Ret. Ja, det have vi hørt før; men der er ogsaa blevet svaret lige saa ofte, at de, der give det lille Bidrag, ville føle det lige saa haardt som de, der yde det store Bidrag,

føle det. Man kan jo indvende derimod, og det ligger ogsaa i, hvad den ærede Minister er fremkommen med, at der mulig vil finde en større Objelighed Sted, naar alle de, der yde en mindre Skat, komme til at deltage i Valget af Kommunalbestyrelserne, men det tror jeg paa ingen Maade; tværtimod, i mange Sager vil der da blive anvendt endog en større Økonomi, — det er min Opfattelse — thi det er jo dog i Reglen Tilfældet, at de, der vælges af de høist Befattede, ikke ere de mindst flotte med Udgifterne, snarere kan man paasta, at de, der vælges af det større Valgertal, holde stærkest igjen. Naar man mener, at vi skulle give de høist Befattede en Forret, fordi de yde et høiere Bidrag, saa er det en Tale, som jeg ikke forstaar. Er det ikke nok, at Samfundet er saaledes ordnet, at det har opløst Saadanne, der ere i Besiddelse af alt for store Formuer? Skulle vi desuden give dem Forrettigheder? Kongens Magt skal sandelig nok vide at skaffe sig Indflydelse til enhver Tid, en alt for stor Indflydelse efter min Mening. Det er ikke den Slags Ting, vi her behøve at gjøre os til Talsmand for. Og naar det er sagt, at der kunde være Fare ved en Udvidelse af Valgretten, at en Kommune, som det tidligere endog er blevet sagt, da kunde ville vælge Almisselemmer eller Folk, der staa dette Trin nær, saa spørger jeg: Hvad er det for Folk, her sidde, er det Husmænd, Dageløere? Ingenlunde; og dog er dette Thing fremgaaet af den almindelige Valgret. Der er kun saa Husmænd og saa at sige ingen Arbeidere, medmindre man vil kalde os Allesammen Arbeidere. Altsaa, jeg kan ikke Andet end være tilfreds med, at den ærede Forslagsstiller er fremkommen med sit Forslag. Selv om det ikke kan gaa igjennem, er det godt, at man i en Tid, hvor der er en Tilbagegangsluft tilstede, holder Fanen høit for at vise, hvorhen Binden blæser, og hvorhen den vil komme til at blæse, naar den engang vender sig, thi den skal nok komme til at vende sig, mine Herrer, og hvorhen den da vil blæse, viser allerede et Forslag som dette; men jeg indestaar ikke for, at det ikke da kan blæse nok saa raft, saa at man endog til den Tid vil finde, at der er afskilligt Reaktionært i dette Forslag. — Magtet jeg har stillet mig i flere Henseender temmelig skarpt og temmelig bestemt, skal jeg bemærke, at heri ligger dog ikke, at jeg ikke skulde være tilfreds med Mindre end det, Lovforslaget indeholder. Det er langtfra. Kan der overhovedet naas Fremskridt fra det nu Bestaaende, saa maa man jo i Løder som disse være nøjsom. Kunde der f. Ex. naas en Forandring af Valgene til Amtsraadet, saa var det jo Noget, og saa kunde man maaske lade det Andet passere. Jeg siger ikke, at jeg gjerne ser en saadan Indskrænkning af Forslaget; men laa noget Saadant for, hvorved man overhovedet kunde gjøre et Fremskridt, saa tog jeg naturligvis hellere det end slet In-